

**Samlenotat til Folketingets Europa-
valg med henblik på rådsmøde (miljø)
den 28. juni 2007**

21. juni 2007

OPRI/OEKO

/lt/mmr

SWIFT-sagen

Resumé

Sagen drejer sig om videregivelse til USA af personoplysninger i forbindelse med betalingsoverførsler bl.a. mellem personer i Europa og forholdet til databeskyttelsesreglerne i EU. Der lægges op til en løsning baseret på at SWIFT tilslutter sig safe harbour-ordningen samt på en erklæring fra USA om behandling af oplysninger, der udleveres fra SWIFTs database i USA til de amerikanske myndigheder. Kommissionen har på denne baggrund fundet, at de europæiske regler om persondatabeskyttelse vil blive overholdt.

1. Baggrund og indhold

SWIFT (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication) er et internationalt finansielt netværk, der anvendes globalt af finansielle institutter til at sende og modtage finansielle meddelelsetyper, herunder bl.a. betalingsinstrukser. SWIFT ejes af dets brugere, dvs. ca. 3000 finansielle virksomheder med omkring 8000 forretningsenheder fordelt på 205 lande. SWIFT er et aktieselskab med hovedsæde i Belgien og driftskontorer i bl.a. Nederlandene og USA. SWIFT opbevarer af sikkerhedsmæssige årsager alle data i såvel Nederlandene som USA.

SWIFT bliver, med særlig fokus på driftssikkerheden, overvåget af G10-landenes centralbanker med den belgiske centralbank som hovedansvarlig.

Sagen drejer sig om omstændighederne vedr. SWIFT's videregivelse af oplysninger fra SWIFTs database i USA til amerikanske myndigheder om individuelle betalingstransaktioner til brug for bekæmpelsen af terrorisme.

Redegørelser om sagen fra SWIFT og Finansrådet viser, at udleveringen af oplysninger til de amerikanske myndigheder er sket på baggrund af, at SWIFT's afdeling i USA er blevet præsenteret for en kendelse (subpoena) fra en amerikansk domstol, der kræver, at afdelingen skal udlevere oplysninger, som afdelingen ligger inde med, til de amerikanske myndigheder. En "subpoena" er en vidneindkaldelse fra en amerikansk domstol med krav om at fremlægge dokumenter.

To rapporter, en fra det belgiske datatilsyn og en fra den såkaldte artikel 29-gruppe, der rådgiver Kommissionen og er nedsat i henhold til persondatadirektivet, når begge frem til, at SWIFTs videregivelse af oplysninger fra sin database i USA ikke lever op til kravene i direktivet om beskyttelse af personoplysninger.

Kommissionen mener, at SWIFTs overførsel af data til USA sker af kommercielle årsager og derfor er omfattet af søjle 1 og dermed af persondatadirektivet. Videregivelsen skal derfor leve op til direktivets krav om beskyttelse af persondata. Kommissionen finder, at overførsel af data til databasen i USA kan ske indenfor direktivets rammer, hvis SWIFT tilslutter sig den såkaldte safe harbour ordning, der bygger på en aftale mellem USA og EU, og som er baseret på principper, der sikrer overholdelse af kravet om beskyttelse af persondata. SWIFT har besluttet at tilslutte sig denne ordning.

Kravet om udlevering af dataoplysninger fra SWIFTs database i USA til amerikanske myndigheder er som udgangspunkt reguleret af amerikansk lovgivning og er ikke reguleret af direktivet. Det er en del af safe harbour-principperne, at disse kan fraviges i nødvendigt omfang, hvis det er nødvendigt for at imødekomme visse samfundsmæssige hensyn som for eksempel national sikkerhed, hensynet til offentligheden eller krav i forbindelse med retsforfølgning. Fravigelse af principperne kan imidlertid kun ske, hvis proportionalitetsprincippet er overholdt.

Til brug for vurdering af om fravigelse af safe harbour reglerne opfylder kravet til proportionalitet, vil USA afgive en erklæring. Til afklaring af hvad en sådan erklæring skal indeholde, har det tyske formandskab derfor ført drøftelser med USA om SWIFT-sagen. Erklæring vil ifølge Kommissionen blandt andet indeholde garanti for til hvilke formål oplysningerne vil blive anvendt (terrorbekæmpelse), om vilkår for videregivelse til andre amerikanske myndigheder, om begrænsning af anvendelse til de nødvendige data, om maksimumgrænser for opbevaring af oplysninger samt endelig om mulighed for overvågning og kontrol for EU. Dette vil ifølge Kommissionen opfylde betingelserne for, at SWIFTs udlevering af oplysninger fra sin database i USA kan anses for at være nødvendig og proportional og dermed er i overensstemmelse med safe harbour-principperne og persondatadirektivet.

Udover SWIFTs tilslutning til safe harbour-ordningen vil der således ske en brevveksling mellem de amerikanske myndigheder og EU. Kommissionen og formandskabet vil tage erklæringens indhold til efterretning samt udpege en europæisk kontaktperson, hvis rolle vil være at overvåge overholdelsen af erklæringens indhold.

Den valgte fremgangsmåde er således ikke baseret på en aftale mellem EU og USA men på en ensidig erklæring fra USA kombineret med løbende overvågning fra europæisk side af, at de lovede foranstaltninger løbende overholdes. Rådets juridiske tjeneste har udtalt, at den valgte

fremgangsmåde er tilstrækkelig, dels da EU ikke påtager sig forpligtelser overfor USA, dels fordi eventuelle ændringer i de amerikanske myndigheds behandling af oplysninger fra SWIFTs database i USA kan imødegås ved passende tiltag fra EU's side herunder et muligt krav fra EU-datatilsynsmyndigheder om ophør med anvendelse af safe harbour løsningen i relation til SWIFT.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet får forelagt resultatet af forhandlingerne med USA i uge 25. Europa-Parlamentet har derfor ikke udtalt sig om resultatet af forhandlingerne.

3. Nærhedsprincippet

Nærhedsprincippet er ikke relevant i denne sag.

4. Gældende dansk ret

Der er tale om anvendelsen af EU-regler i forhold til 3. lande.

5. Høring

Der er ikke sket høring.

6. Generelle forventninger til andre landes holdning

Der forventes at være generel opbakning til den foreslåede løsning.

7. Foreløbig dansk holdning

Danmark støtter oplægget til brevveksling og den løsning, som Kommissionen og formandskabet har fundet frem til.

8. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Løsningen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

9. Samfundsmæssige konsekvenser

Løsningen har ikke samfundsmæssige konsekvenser.

10. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været nævnt i Folketingets Europaudvalg den 24. november 2006 i forbindelse med forelæggelsen af ECOFIN-mødet den 28. november 2006.